Conseil d'Etat
9 JAN 1955
1
- 1 Coördinatie-
bureau

VV. L.4688/1.

KONINKRIJK BELGIE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 19e Maart 1955 door de Minister van Openbaar Onderwijs verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "houdende reglement voor de Interuniversitaire Onderzoekingscentra", heeft de 5e April 1955 het volgend advies gegeven :

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre de l'Instruction publique, le 19 mars 1955, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté royal "portant règlement des Centres Interuniversitaires de recherches", a donné le 5 avril 1955 l'avis suivant :

Het ontwerp stelt de voorwaarden vast waaronder de Koning toelagen kan verlenen aan interuniversitaire onderzoekingscentra.

Het opschrift van het ontwerp zou derhalve beter gesteld worden als volgt :

"Koninklijk besluit tot regeling van de toelagen aan de interuniversitaire onderzoekingscentra".

Bij artikel 2 wordt het verlenen van toelagen onder meer afhankelijk gesteld van de voorwaarde, dat de leden van een onderzoekingscentrum tot " 's lands instituten voor hoger onderwijs en voor onderzoekingen" behoren. De uitdrukking "instituts de haut enseignement" komt in geen enkele wettelijke tekst voor. Het is derhalve niet duidelijk welke betekenis aan die woorden moet gehecht worden. De onzekerheid wordt nog verhoogd doordat deze uitdrukking in de Nederlandse tekst weergegeven is door de woorden "instituten voor hoger onderwijs" die wel een vaststaande betekenis hebben.

Een betere lezing voor artikel 3 ware :

"Artikel 3.-

De interuniversitaire onderzoekingscentra dienen te worden opgericht als verenigingen zonder winstoogmerk, behalve wanneer hun werkzaamheid de duur van een jaar niet overschrijdt. In dit laatste geval stelt de Minister van Openbaar Onderwijs bijzondere voorwaarden voor het verlenen der toelagen".

.../...

Artikel 4 dat over het verlenen van de toelagen handelt, zou moeten komen na artikel 5, dat de aanvraag betreft.

Het nieuwe artikel 4, eerste lid, leze men als volgt :

"De toelagen worden door Ons verleend op advies van de Interministeriële commissie voor wetenschappelijk onderzoek".

Volgens het tweede lid van dat artikel ontslaat het gunstig advies van de inspectie van financiën de voorstellen van alle administratieve of budgetaire controle. Deze bepaling is niet in overeenstemming met artikel 16 van het besluit van de Regent van 15 December 1948, gewijzigd bij besluit van de Regent van 20 Maart 1950 dat het Begrotingscomité, de Eerste-Minister en de Minister van Financiën toelaat te beslissen, dat het gunstig advies van de inspecteur van Financiën vrijstelt van elke andere formaliteit. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het gaat om een afwijking van een besluit,dat op advies van de Ministerraad genomen werd.

Artikel 5, tweede lid, 1°, maakt geen onderscheid tussen de centra naargelang zij al dan niet de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk hebben aangenomen. De verenigingen zonder winstoogmerk zouden hun maatschappelijke naam en zetel moeten aangeven en mededeling moeten doen van de lijst der personen die lid zijn op het ogenblik dat de aanvraag ingediend wordt. Ook zou een afschrift van de statuten bij de aanvraag moeten worden gevoegd.

.../...

Artikel 6, laatste lid, bepaalt onder meer dat het centrum bij het einde van zijn werkzaamheden een inventaris van het verworven materieel moet overleggen ; de tekst geeft echter geen bescheid over de rechten die de Staat alsdan zal kunnen doen gelden op het materieel dat door middel van de toelagen werd aangekocht.

Onder voorbehoud van deze opmerking zou artikel 6 beter door de volgende tekst vervangen worden :

"Artikel 6.-

§ 1. Op het einde van het jaar maakt ieder gesubsidieerd centrum in tweevoud aan de Minister van Openbaar Onderwijs een verslag betreffende de stand zijner opzoekingen en een omstandige rekening van ontvangsten en uitgaven over.

De bewijsstukken van deze rekeningen alsook een verslag over de financiële toestand met opgave van de kasvoorraad bij het begin en bij het einde van elk jaar, worden op verzoek van de Minister ingediend.

De rekeningen inzake het beheer dienen eensluidend verklaard met de vereiste rekenplichtige schrifturen.

§ 2. Bij het einde van zijn werkzaamheden maakt het centrum in tweevoud een omstandig verslag over de verkregen resultaten, een opgave van alle uitgaven en een inventaris van het verworven materieel aan de Minister over".

Voor artikel 7 wordt de volgende tekst aanbevolen:

"Artikel 7.-

De Minister van Openbaar Onderwijs stelt in overleg met de Minister van Financiën de vorm vast waarin de in artikel 6 vermelde stukken worden voorgelegd".

Le projet détermine les conditions dans lesquelles le Roi peut accorder des subventions aux Centres interuniversitaires de recherches.

L'intitulé du projet serait dès lors mieux rédigé ainsi qu'il suit :

"Arrêté royal réglant l'octroi des subventions aux Centres interuniversitaires de recherches".

L'article 2 subordonne l'octroi des subventions notamment à la condition que les membres d'un centre de recherches fassent partie "d'un institut de haut enseignement et de recherche du pays". Il est malaisé de déterminer la signification exacte de l'expression "institut de haut enseignement", qui ne figure dans aucun texte légal.
Le fait que cette expression est rendue dans la version néerlandaise par les mots "instituten voorhoger onderwijs" dont la signification est établie, ne fait qu'accroître cette incertitude.

L'article 3 gagnerait à être rédigé comme suit :

"Article 3.-

Les centres interuniversitaires de recherches devront se constituer en associations sans but lucratif à l'exception de ceux dont l'activité n'excédera pas une année. Dans ce dernier cas, le Ministre de l'Instruction publique déterminera des conditions spéciales pour l'octroi des subventions".

.../...

L'article 4 qui règle l'octroi des subventions devrait figurer après l'article 5 qui est relatif à la demande.

Le nouvel article 4, alinéa 1er, devrait être rédigé comme suit :

"Les subventions sont accordées par Nous, sur avis de la Commission interministérielle de la recherche scientifique".

Aux termes du deuxième alinéa de cet article, l'avis favorable de l'inspection des finances dispense les propositions de tout contrôle administratif ou budgétaire. Cette disposition est contraire à l'article 16 de l'arrêté du Régent du 15 décembre 1948, modifié par l'arrêté du Régent du 20 mars 1950, autorisant le Comité du budget, le Premier Ministre et le Ministre des Finances à décider que l'avis favorable de l'inspecteur des finances dispense de toute autre formalité. Il convient de remarquer à cet égard qu'il s'agit d'une dérogation à un arrêté pris sur l'avis des Ministres qui en ont délibéré en conseil.

L'article 5, alinéa 2, 1°, ne fait aucune distinction entre les centres suivant qu'ils se sont ou non constitués en associations sans but lucratif. Les associations sans but lucratif devraient indiquer leur raison et siège sociaux ainsi que la liste des personnes qui sont membres au moment de l'introduction de la demande. La demande devrait également être accompagnée d'une copie des statuts.

L'article 6, dernier alinéa, prescrit notamment au Centre de produire au terme de ses travaux, un relevé général du matériel acquis; le texte est toutefois muet quant aux droits dont pourrait alors se prévaloir l'Etat sur le matériel acheté au moyen des subventions.

.../...

Sous réserve de cette observation, l'article 6 gagnerait à être remplacé par le texte suivant :

"Article 6.-

§ 1er. A la fin de l'année chaque Centre subventionné présente au Ministre de l'Instruction publique un rapport en double exemplaire, sur l'état de ses recherches et un bilan détaillé des recettes et des dépenses.

Les pièces justificatives de ces comptes ainsi qu'un rapport sur la situation financière marquant l'encaisse au début et à la clôture de chaque année devront être produits sur demande du Ministre.

Le compte de gestion devra être certifié conforme aux pièces comptables requises.

§ 2. Au terme de ses travaux, le Centre communiquera au Ministre, en double exemplaire, un rapport détaillé sur les résultats obtenus, un relevé de toutes les dépenses ainsi qu'un inventaire du matériel acquis".

Pour l'article 7 le texte suivant est proposé :

"Article 7.-

Le Ministre de l'Instruction publique, d'accord avec le Ministre des Finances, arrête la forme dans laquelle les documents prévus à l'article 6 seront présentés.".

)e kamer was samengesteld uit

La chambre était composée de

le Heren :	J. SUETENS,	eerste-voorzitter van de Raad van State,	voorzitter
lessieurs :		premier président du Conseil d'Etat,	président
	D. DECLEIRE,	raadsheren van State,	
	K. MEES,	conseillers d'Etat,	
	F. VAN GOETHEM,	bijzitters van de afdeling wetgeving,	
	G. VAN HECKE,	assesseurs de la section de législation,	
	J. CYPRES,	adjunct-griffier,	griffier.
		greffier adjoint,	greffier.

De overeenstemming tussen de lederlandse en de Franse tekst verd nagezien onder toezicht van le H. DECLEIRE. Het verslag werd uitgebracht door de H. VANDER STICHELE, substituut.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. DECLEIRE. Le rapport a été présenté par M. VANDER STICHELE, substitut.

)E GRIFFIER - LE GREFFIER,

(get.) J. CYPRES.

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

(get.) J. SUETENS.